

**แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย**
**Guidelines on Development of Academic Leadership in Digital Era of
School Administrators Under the Secondary Educational Service
Area Office Sukhothai**

เพลินจิตร ชำนาญผา¹ ธนภุต สิริราช² จิติมน ฉัตรจรัสรัตน์³
Plearnjit Chamnanpha, Thanakrit Sittirach, Titimon Chadcharunrat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย 3) ประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างและแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 289 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา

คำสำคัญ (Words): แนวทางการพัฒนา; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

Received: 2023-04-04 **Revised:** 2023-05-12 **Accepted:** 2022-05-18

¹ ศึกษาในเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ Education Supervisor the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok Uttaradit. Corresponding Author e-mail: ploenchit@esdc.go.th

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก Faculty of Education Northern College Tak

³ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก Faculty of Education Northern College Tak

Abstract

The purposes of this research were 1) to study present state of academic leadership in digital era of school administrators under the secondary educational service area office Sukhothai 2) to study guidelines on development of academic leadership in digital era of school administrators under the secondary educational service area office Sukhothai 3) to evaluate suitability and possibility of the practicality of guidelines on development of academic leadership in digital era of school administrators under the secondary educational service area office Sukhothai. Sample groups and data sources were qualified people, education administrators, school administrators, deputy school administrators and teachers under the secondary educational service area office Sukhothai of 289 people in the academic year 2022. Research instruments were questionnaire, interview form and evaluating form of the suitability and the possibility. The data were statistically analyzed by frequency value, percentage, mean, Standard Deviation(S.D.) and analysis content. The results revealed as follows : The present state of academic leadership in digital era of school administrators under the secondary educational service area office Sukhothai overall all aspects were at highest. Sorted from the highest to the lowest were academic planning, management, supervision and encouragement of academic atmosphere. Guidelines on development of academic leadership in digital era of school Administrators had 4 aspects 52 guidelines consisted of 22 guidelines of academic planning, 9 guidelines of management, 12 guidelines of encouragement of academic atmosphere and 9 guidelines of supervision. The evaluation of the suitability and the possibility found that the suitability was overall at highest. Sorted from the highest to the lowest were supervision, encouragement of academic atmosphere, management and academic planning. The possibility was overall at highest too. Sorted from the highest to the lowest were supervision, encouragement of academic atmosphere, academic planning and management.

Keywords: Academic Leadership; School Administrators; Digital Era

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ของโลกในยุคดิจิทัล เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเข้าถึงเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารสามารถทำได้

ง่ายและรวดเร็ว ทำให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรต้องปฏิรูปตนเอง และเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความสมดุล เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในยุคดิจิทัล

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายโมเดลประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 มาใช้เพื่อผลักดันประเทศให้ไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคประเทศไทย 4.0 ตามนโยบาย ของรัฐบาลนั้น ผู้เรียนต้องสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของตนเองและของสังคมได้ แผนพัฒนาการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาว่า ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาที่มุ่งหวังให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึง การให้บริการด้านความเท่าเทียมและด้านประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของหน่วยงาน เนื่องจากมีหน้าที่ในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กร ดูแลประสานงานให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 27 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ (NT) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินที่ยังต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย : 2564) ปัญหาเหล่านี้ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาปรับปรุงเพื่อหาแนวทางแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพจะมีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับการใช้ภาวะผู้นำในการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย พัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลให้มากที่สุด

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีความตระหนักและสนใจศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอันจะส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Hypothesis)

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 65 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,036 คน รวมทั้งสิ้น 1,101 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา รวมจำนวน 65 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 1,036 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,101 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่ตารางประมาณค่าของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ผู้วิจัยได้เจาะจงกลุ่มผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 65 คน และเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์กลุ่มครูผู้สอน ได้จำนวนทั้งสิ้น 289 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจาก โรงเรียนคุณภาพ เช่น โรงเรียนรางวัลนักเรียนพระราชทาน โรงเรียนมาตรฐานสากล OBEC QA โรงเรียนมาตรฐานสากล SC QA โรงเรียนวิถีสพฐชั้นนำ โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง และโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 9 คน และกลุ่มผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลด้านการสอนดีเด่น จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงของ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 โรงเรียน จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 1,101 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณค่าของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ผู้วิจัยได้เจาะจงกลุ่มผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 65 คน และเทียบสัดส่วน บัญญัติไตรยางค์กลุ่มครูผู้สอน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 289 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็น แบบการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ เชิงลึกซึ่งได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ ด้านการนิเทศ

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ใน

การปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 พิจารณาเกณฑ์การประเมินเป็นระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try Out) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96

3.2 เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และ ศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 289 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปผล

3.3 สัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน รวมจำนวน 13 คน และสรุปผล

3.4 เก็บข้อมูลโดยแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 289 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มีผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยรวม

ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับสภาพ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.64	0.52	มากที่สุด
2.	ด้านการบริหารจัดการ	4.58	0.57	มากที่สุด
3.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.55	0.54	มากที่สุด
4.	ด้านการนิเทศ	4.56	0.53	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.59	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 เมื่อเรียงลำดับที่มีค่าสูงสุดไปหาน้อยปรากฏว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านการนิเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มี 4 ด้าน พบว่ามี 52 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านการวางแผนงานวิชาการ มี 22 แนวทาง ด้านการบริหารจัดการ มี 9 แนวทาง ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มี 12 แนวทาง และด้านการนิเทศ มี 9 แนวทาง ดังนี้

ด้านที่ 1 แนวทางด้านการวางแผนงานวิชาการ มี 22 แนวทาง

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัล มี 7 แนวทาง ดังนี้ 1) ควรวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของโรงเรียน ในการนำไปกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสังคมโลกในยุคปัจจุบัน 2) ควรออกแบบหลักสูตรที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบในการสืบค้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3) ต้องออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้น ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และมุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นนวัตกรรมสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางของสังคมและความหลากหลายของอาชีพในอนาคต 4) หลักสูตรต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในยุคดิจิทัล สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายทางอาชีพในอนาคตได้ 5) หลักสูตรควรมุ่งเน้นการส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำที่เข้าใจบริบทต่างๆ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนโลกดิจิทัล การเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดีสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ 6) กำหนดมาตรฐานและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการจัดการตนเองให้มีความคิดริเริ่ม และมีภาวะความเป็นผู้นำอย่างเหมาะสม 7) จัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ให้รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัล มี 15 แนวทาง ดังนี้

1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความต่างทางศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลในระดับที่แตกต่างกันได้ 2) การจัดการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่น คล่องตัวและสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในอนาคต 3) ประยุกต์ใช้สื่อและอุปกรณ์ดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันให้มีคุณภาพมากขึ้น 4) เน้นการเรียนรู้แบบ Active learning ให้ผู้เรียนค้นคว้าและเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ โดยครูมีหน้าที่ให้คำแนะนำ แทนการถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียวเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิเคราะห์และแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5) เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning:CBL) โดยการให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะในการสื่อสาร ทำงานเป็นทีมและพัฒนาทักษะในการคิดแบบสร้างสรรค์ 6) มุ่งเน้นการเรียนรู้การสอนแบบฐานสมรรถนะ (Competency-based Learning) ด้วยการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการต่าง ๆ ให้เกิดผลการปฏิบัติงานและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต 7) ออกแบบการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล และพัฒนาทักษะการเป็นนวัตกร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในอนาคตได้ 8) ออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในห้องเรียนมากกว่าการให้ผู้สอนเป็นศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ 9) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการวัดผลประเมินผลความรู้ให้เหมาะสมกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ 10) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน ให้มีระบบเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยสูง 11) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ดิจิทัลแก่ผู้เรียน 12) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาให้เป็นห้องเรียนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 13) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนอุปกรณ์ ดิจิทัลสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้นอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่การสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 14) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนอุปกรณ์ดิจิทัล และพัฒนาการสอนทักษะดิจิทัลสำหรับครู เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 15) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนทางไกลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านที่ 2 แนวทางด้านการบริหารจัดการ มี 9 แนวทาง ดังนี้ 1) การวางแผนบริหารจัดการ ควรศึกษาประวัติ บริบท และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบท ลักษณะของโรงเรียน 2) ศึกษาความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบนโยบายให้ตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) ศึกษาเป้าหมายและทิศทางของสังคม เพื่อวางนโยบายการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับชุมชน สังคม 4) การวางแผนนโยบายควรมีการร่วมมือในการวางแผนร่วมกันของผู้มีความเกี่ยวข้องหลายส่วน เพื่อให้การวางแผนครอบคลุมในหลายด้านอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ 5) การวางแผนนโยบายจะต้องเป็นไปอย่างมีระบบ วางแผนดำเนินการ ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (PDCA) ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และทันสมัยอยู่เสมอ 6) มีการประเมินความจำเป็นพื้นฐาน (Need Assessment) ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมตามทรัพยากรและงบประมาณของสถานศึกษา 7) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา 8) บริหารจัดการภายในสถานศึกษา จัดให้มีการสนับสนุนงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน 9) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคำนึงถึงกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อเทคโนโลยี

ด้านที่ 3 แนวทางด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มี 12 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริม สนับสนุนอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) ที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสมสำหรับผู้สอนและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาเรียนรู้ 2) จัดตั้งเครือข่ายและจัดทำสื่อสารสนเทศสำหรับผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจและเตรียมความพร้อม ในการใช้สื่อและอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) ในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดสรรอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4) กำกับติดตาม และบำรุงรักษาอุปกรณ์ดิจิทัลให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และพร้อมใช้งานระหว่างจัดการเรียนรู้และกระบวนการบริหารงาน 5) จัดสรรและพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 6) พัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 7) ส่งเสริม สนับสนุน ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาทางวิชาชีพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มีทิศทาง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 8) มีการใช้ Search Engine ต่าง ๆ ในการค้นหางานวิจัยที่เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการศึกษา (Research-based Management) 9) มีการจัดตั้ง Operational Room เพื่อการวางแผน กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน 10) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ 11) ส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความคิดที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 12) มีการสร้างเครือข่ายจากภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้บุคลากรเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้

ด้านที่ 4 แนวทางด้านการนิเทศ มี 9 แนวทาง ดังนี้ 1) จัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านสื่อดิจิทัลที่จำเป็นต่อบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ จากวิทยากรทั้งภายในและภายนอก 2) กำกับ ติดตามและดูแลการพัฒนาทักษะด้านการใช้อุปกรณ์สื่อดิจิทัลของบุคลากรในการปฏิบัติงานจริง ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้และด้านอื่น ๆ 3) ประเมินและสรุปแนวทางในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล 5) ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงการพัฒนาศักยภาพและทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และตระหนักถึงการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่เปิดรับและยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายมากขึ้น และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต 7) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ 8) สร้างเครือข่ายจากภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้บุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหลากหลายเพื่อ

เปิดมุมมองของบุคลากรต่อการพัฒนางานและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางอาชีพในยุคดิจิทัล 9) ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศและครูต้องร่วมกันวางแผนดำเนินการข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และร่วมกันสรุปผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดร่วมกันผ่านการสื่อสารโดยการนำสื่อดิจิทัลเทคโนโลยี การเชื่อมต่อเครือข่ายมาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ทาง Internet โดยใช้ Application Line, Facebook, Zoom, Google meet, Googlesites, Google Classroom, YouTube และ อื่น ๆ

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ที่	แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.66	0.53	มากที่สุด	4.69	0.47	มากที่สุด
2.	ด้านการบริหารจัดการ	4.66	0.52	มากที่สุด	4.66	0.48	มากที่สุด
3.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
4.	ด้านการนิเทศ	4.73	0.48	มากที่สุด	4.75	0.44	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.69	0.51	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงลำดับความเหมาะสมที่มีค่าสูงสุดไปหาน้อยปรากฏว่า ด้านการนิเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 และด้าน การวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ตามลำดับ

ส่วนความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงลำดับความเหมาะสมที่มีค่าสูงสุดไปหาน้อยปรากฏว่า ด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ด้าน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ด้านการวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าด้านการวางแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับวางแผนงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาที่ชัดเจนมีการวางแผนด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร โดยเน้นการใช้ประโยชน์การเชื่อมต่อเทคโนโลยีจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความพร้อม มีศักยภาพ มีภาวะความเป็นผู้นำจะสามารถนำหลักการบริหารงานเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการวางแผนการทำงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีการนิเทศติดตามและประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ที่ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส 2019 (โควิด-19) สถานศึกษาจึงต้องใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ ทำให้สื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2563) ได้อธิบายคุณลักษณะของนักบริหารการศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในด้านการส่งเสริมการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความเชื่อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ (2559) ได้สรุปผลการวิจัยการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการศึกษา นอกโรงเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่า ทั้งหมดมี 5 ด้าน คือ 1) การทำงานร่วมกับเครือข่าย 2) การบริหารหลักสูตร 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา และ 5) การประเมินผลการ

เรียน สอดคล้องกับ นริศสรา บุญสะอาด (2563) ที่ได้ศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มี 4 ด้าน พบ 52 แนวทาง คือ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการมี 22 แนวทาง 2) ด้านการบริหารจัดการ มี 9 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มี 12 แนวทาง และ 4) ด้านการนิเทศ มี 9 แนวทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ มณีวรรณ (2563) ได้นำเสนอรูปแบบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล 2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 5) การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 6) นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลด้วยเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัย วิทิศา สุขทั่วญาติ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในทศวรรษหน้าของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เช่นเดียวกับพัชรา วาณิชชิน (2560) ได้นำเสนอวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบออนไลน์ (E-Learning) 2) การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริง 3) การสอนงาน 4) การเป็นพี่เลี้ยง

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย 1) การประเมินความเหมาะสมในการปฏิบัติจริง โดยรวมทุกด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับความเหมาะสมที่มีค่าสูงสุดไปหาน้อยปรากฏว่าด้านการนิเทศ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการวางแผนงานวิชาการ ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน เรียงลำดับความเหมาะสมที่มีค่าสูงสุดไปหาน้อยปรากฏว่าด้านการนิเทศ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ และการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

ร่วมกับทุกภาคส่วน เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนงานวิชาการให้สอดคล้องเป้าหมายการจัดการศึกษาและบริบทของชุมชน

2. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานที่เชื่อมโยงเครือข่ายทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ และบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารต้องมีการทำงานร่วมกันหรือ SWOT เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนในเรื่องของเทคโนโลยีและอุปกรณ์อย่างเต็มที่ และมีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยการอัพเดทข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

4. ด้านการนิเทศ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนา เรื่อง กระบวนการนิเทศติดตาม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การนิเทศไม่ใช่การจับผิด แต่เป็นการนิเทศติดตาม ชี้แนะการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนา งานให้ดียิ่งขึ้น

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย หรือหน่วยงานทางการศึกษา ควรนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับในสังคม

2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

3. ควรทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง (References)

เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 12(1). 1-9.

- ชีวิน อ่อนลออ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิต เอเชีย. 10(1), 117-118.
- ทัศนีย์ มณีวรรณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานานพื้นฐาน ยุคดิจิทัล. ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นริศสร่า บุญสะอาด. (2560). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรา วาณิชวสิน. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำ : จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- วิทิตา สุขทั่วญาติ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในทศวรรษหน้าของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ ปริญญาคุษฎี บัณฑิต . มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมบูรณ์ บุศรีรักษ์. (2559). การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาออกโรงเรียนโดยใช้ชุมชน เป็นฐาน. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 13(24). 79-91.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. เอกสารคู่มือแผนปฏิบัติการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการ เรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2560 ของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์.